

STICHTING LEVENSEINDECOUNSELING

JAARCIJFERS COUNSELING 2015

De levensEindecounselors geven sinds jaar en dag de (anoniem) geregistreerde cliëntgegevens door aan onderzoeker Martijn Hagens, Vrije Universiteit Amsterdam. Hij ordent deze gegevens in het kader van zijn promotieonderzoek (<http://www.emgo.nl/research/quality-of-care/research-projects/1386/understanding-trajectories-of-counselling-outside-the-medical-context-of-people-who-have-a-wish-to-die/background/>).

Tijdens een ontmoeting in Amsterdam op 23 september jl. overhandigde Martijn aan de levensEindecounselors de cijfers over 2015 en lichtte deze uitvoerig toe. Het hiernavolgende verslag is op deze cijfers en toelichting gebaseerd. De SLC dankt Martijn voor zijn inspanningen.

Het jaar 2015 kende op 14 september de breuk met Stichting de Einder. Tot die datum werden de gegevens verzameld onder de kapstok van die stichting en gepubliceerd in jaarverslagen.

Dit jaar werd duidelijk dat een samenwerking met de eveneens van Stichting de Einder afgescheiden counselors mevrouw Van Eerde en de heer Vink binnen de Stichting LevensEindeCounseling onmogelijk was. De hieronder gepresenteerde cijfers hebben derhalve alleen betrekking op de werkzaamheden van de SLC-samenwerkende counselors. Wie geïnteresseerd is in de overige cliëntgegevens over 2015 zal zich dienen te richten tot De Einder, Van Eerde en Vink.

Persoonlijke kenmerken

In 2015 spraken en/of zagen de drie SLC-counselors 270 unieke mensen. Met hen heeft gedurende de counseling ten minste één persoonlijk gesprek plaats gevonden. Onder hen waren 21 koppels die begeleiding zochten.

Het aantal mensen dat contact gezocht heeft met een counselor via mail of telefoon maar waar geen persoonlijke afspraak uit voort gekomen is, is niet meegenomen in het cijferoverzicht.

Het gaat hierbij om 37% mannen en 63% vrouwen.

De gemiddelde leeftijd van de cliënten was 64 jaar en is als volgt verdeeld over de volgende leeftijdsgroepen:

- 10% 20-39 jaar
- 36% 40-64 jaar
- 29% 65-79 jaar
- 25% 80 jaar en ouder

Van welk onderliggend lijden is sprake?

- 41% Fysiek lijden
- 23% Psychiatrisch lijden
- 14% Psychologisch lijden
- 22% Geen huidig lijden

Wat kan gezegd worden over de ernst van de aandoening?

- 5% Dodelijke ziekte
- 48% Ernstige ziekte
- 29% Geen ernstige ziekte
- 19% Geen ziekte

Hierbij dient aangetekend te worden dat de bepaling van 'de ernst van de ziekte' tot stand is gekomen op basis van het (subjectief) duiden door de cliënt zelf en/of op basis van (objectief) medische verklaringen.

Was er sprake van een wens om het leven te beëindigen bij aanvang van begeleiding?

- 38% Geen wens om het leven te beëindigen
- 25% Wil leven verder dan een jaar vooruit beëindigen
- 23% Wil leven binnen 3-12 maanden beëindigen
- 13% Wil leven binnen 3 maanden beëindigen

Was er een verzoek gedaan om Euthanasie of Hulp bij Zelfdoding (EHbZ) aan reguliere zorgverlener?

- 78% Geen verzoek
- 18% Verzoek afgewezen
- 4% Verzoek onbeslist
- 0% Verzoek gehonoreerd

*Waarom is er **geen** verzoek om EHbZ gedaan?*

- 44% Cliënt wil autonoom blijven
- 16% Cliënt schat in geen kans te maken
- 3% Geen contact met arts of het is niet mogelijk het te bespreken
- 2% Cliënt heeft angst voor IBS
- + Overige redenen

Dat betekent dat 22% van de cliënten **wel** een verzoek om EHbZ gedaan heeft. Nadere gegevens over deze groep cliënten:

Voor wanneer werd een verzoek tot EHbZ gedaan, voor nu of voor later?

71% Verzoek voor nu
29% Verzoek voor later

Op welk moment werd het verzoek tot EHbZ gedaan?

85% Verzoek voorafgaand aan counseling
12% Verzoek voorafgaand aan en tijdens counseling
3% Verzoek tijdens counseling

Waarom is het verzoek tot EHbZ afgewezen?

69% Voldoet volgens arts niet aan zorgvuldigheidseisen
17% Morele bezwaren arts
6% Volgens arts niet terminaal
6% Arts angst voor vervolging

Heeft de cliënt een eerdere poging tot zelfdoding gedaan?

21% Heeft eerdere poging tot suïcide gedaan
79% Heeft niet eerdere poging tot suïcide gedaan

Heeft de cliënt eerder hulp gezocht voor hulp bij zelfdoding?

41% Eerder elders hulp gezocht
59% Niet eerder elders hulp gezocht

Dat betekent dat 107 mensen hulp zochten bij: huisarts (25%), psychiater (10%), Stichting LevensEindeKliniek SLK (4%), NVVE (2%), specialist (1%) (in percentages van totale aantal mensen).

Begeleiding

Tijdens de counseling werd aan cliënten de volgende begeleiding geboden: morele steun (100%), algemene informatie (99%), mentale begeleiding (96%), begeleiding over juridische zaken (92%), expliciete informatie over stervenswegen (91%), begeleiding van en over familie/naasten (89%) praktische begeleiding (81%) en begeleiding bij of over euthanasie of hulp bij zelfdoding (73%).

In 2015 waren er per cliënt gemiddeld 1,22 persoonlijke gesprekken, 3,01 overige contacten en 4,23 totale contacten per persoon. Over de gehele begeleiding (sinds aanvang) per persoon gemiddeld {en tussen accolades het bereik} was dit 1,55 persoonlijk gesprek {1-10}, 3,95 overige contacten {1-45} en 5,70 contacten in totaal {2-46}.

De gemiddelde duur van de begeleiding van deze groep was 10,89 maanden. Van 80% van de mensen startte de begeleiding in 2015, van 11% in 2014, van 9% tussen 2010 en 2013.

De status van de begeleiding is problematisch te duiden. Dit heeft te maken met het feit dat het niet altijd duidelijk is of en zo ja wanneer cliënten wederom in contact treden met de counselor. Ook is er niet altijd communicatie met eventuele nabestaanden die een

overlijden kunnen melden. Met voorzichtigheid is te stellen dat van 27% van de cliënten bekend is dat zij weer contact op zullen nemen, 21% heeft de verkozen methode gereed (en zegt toe t.z.t. contact op te nemen), 17% is overleden, 4% is doorverwezen en 3% is in actuele begeleiding.

In 51% van de begeleidingen waren er anderen betrokken in of bij de counseling. Die anderen waren partner (40%), kinderen (36%), vrienden of kennissen (17%), broers of zussen (9%), ouders (8%), andere familie (4%) en/of medische zorgverlener (3%). Gemiddeld waren er 1,69 anderen betrokken (uiteenlopen van 1 tot 6 personen). In 83% hadden zij een positieve of steunende houding, in 1% negatief of kritisch.

Van de 49% die geen anderen betrokken bij de counseling gaf 49% aan dat het privé was, 27% was bang voor reacties van anderen, bij 19% heeft geen netwerk of is alleen zijn, 5% wilde anderen er niet bij betrekken of vond dat nog te vroeg.

In totaal gaf 39% openheid over de counseling aan anderen.

Overleden cliënten

Voor zover bekend (gemaakt) overleden in 2015 45 cliënten (17%), waarvan 4 aan een natuurlijke dood (2%), 9 via EHbZ (3%), 29 via een overdosis aan medicatie (11%), 2 via stoppen met eten drinken (1%) en 1 persoon op onbekende wijze.

Dat betekent dat 12% van alle cliënten via zelfeuthanasie is overleden.

Van tweederde van hen ving het contact in 2015 aan, van 19% in 2014 en de overige 13% tussen 2010 en 2013.

De gemiddelde leeftijd was 56,77 jaar, uiteenlopend van 30 tot en met 90 jaar. De meerderheid (58%) tussen de 40 en 64 jaar. Het lijden was met name fysiek (48%) en psychiatrisch (32%) en 61% leed aan een ernstige ziekte. De meerderheid (60%) had geen verzoek om euthanasie of hulp bij zelfdoding aan de arts gedaan. Meer dan de helft (55%) heeft echter wel eerder hulp gezocht, namelijk bij de huisarts (36%), psychiater (16%), specialist (52%), NVVE (52%) of SLK (7%).

In 55% van de begeleidingen waren anderen betrokken: meestal de partner (23%), broers of zussen (16%), kinderen (13%), vrienden of kennissen (10%), ouders (7%), medische hulpverlener (7%) of andere familieleden (3%).

Bij 16 van deze overlijdens (52%) vond een nagesprek plaats met een nabestaande of met betrokkenen: meestal de partner (13%), de kinderen (13%), broers/zussen (16%) en/of vrienden of kennissen (10%).

Mocht u benieuwd zijn naar de jaarcijfers over 2014, dan kunt u deze hier lezen:

http://www.levenseindecounseling.com/uploads/4/4/0/2/44029621/levenseindecounseling_de_cijfers_over_2014_in_het_kort.pdf. Het is echter onmogelijk om een goede vergelijking te maken met de hierboven gepresenteerde cijfers omdat de getallen over 2014 de toen nog volledige groep Einder-counselors betrof.